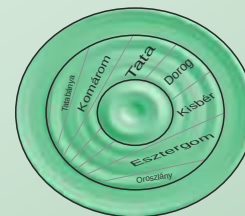

Tartalom:

Megyei kö(nyvtá)rkép.....	2
Gyereksarok.....	17
Honismeret, helyismeret.....	18
KLIKK(el)IT.....	20
Tanfolyamok, pályázatok, friss információk...25	
Rendezvények.....	28
Hírünk az országban.....	32

XLI. Könyvtári Hét Komárom-Esztergom Megyében

„Idős korban is aktívan, találkozunk a könyvtárban!”

2012. október 1-8.

A 2012. évi őszi Könyvtári hét ezúttal kiemelkedő jelentőséggel bírt a Komárom-Esztergom Megyei József Attila Könyvtár életében, mivel a könyvtár idén ünnepli fennállásának 60. évfordulóját.

Ebből az alkalomból több rendezvény is kapcsolódott a születésnaphoz, az elmúlt 60 év áttekintéséhez.

A Könyvtári hét alkalmából a Megyei Könyvtár mellett összesen 11 könyvtár szervezett programot a megyében, jórészt a Megyei Könyvtár NKA-tól nyert nettó 1.000.000 forint pályázati forrásból elkülönített támogatása révén.

Közülük öt városi könyvtár:

- Arany János Városi Könyvtár, Dorog;
- Helischer József Városi Könyvtár, Esztergom;
- Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom;
- Móricz Zsigmond Városi Könyvtár, Tata;
- Tatabánya Megyei Jogú Város Városi Könyvtár, Tatabánya.
- A megyei könyvtár NKA-pályázatából támogatta a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás községi könyvtárait is programjaik megszervezésében. A 9 községi könyvtárból 5 könyvtár élt a lehetőséggel:
- Gyermelyi Általános Művelődési Központ Könyvtára, Gyermely;
- Iskola és Községi Könyvtár, Héreg;
- Tarjáni Általános Művelődési Központ és Könyvtár, Tarján;
- Községi Könyvtár, Várgesztes;
- Községi Könyvtár, Vértesszőlős.

Komárom-Esztergom megyében a XLI. Könyvtári Héten 56 program valósult meg 1224 fő részvételével, nem számítva a folyamatosan zajló beiratkozási- és a késedelmi díjak elengedésével összefüggő akciók résztvevőit.

A József Attila Megyei Könyvtárban a Könyvtári hét 2012. október 1-jén hagyományosan szakmai konferenciával indult, melyre a megyében működő könyvtárak szakemberei, mintegy 120 fő látogatott el. *(Részletes beszámoló a 2012/9. számban. - a szerk.)*

A szakmai nap végén a Keresztény Értelmiségek Szövetsége és a Keresztény Pedagógus Társaság helyi csoportja szervezésében közönségtalálkozónak adott helyet könyvtárunk: *Utazások lélektől lélekig* címmel Schäffer Erzsébet író tartott előadást. Az író-olvasó találkozón közel 140 fő vett részt.

A programok mellett akciókkal, kiállítással, könyvtárlátogatással és játékos feladatokkal vártuk az olvasókat:

60 év – 60 % címmel a 2012. október 2. és 7. között beiratkozott olvasóink számára a tagsági díj 60 %-át elengedtük. Ebben az időszakban a tagdíjat fizető, beiratkozott olvasóink száma 308 fő volt, az ingyenes tagságot váltó 16 éven aluliak és 70 éven felüli beiratkozottak száma pedig 71. Mindösszesen tehát 379-en iratkoztak be könyvtárunkba csak a Könyvtári héten.

2012. október 7-én, a *Könyves Vasárnapon* ingyenes számítógép- és internet-használattal vártuk az olvasókat, a kisbabák pedig beiratkozáskor babakönyvet és baba-olvasójegyet kaptak.

2012. október 1. és 31-e között tekinthették meg az

érdeklődők könyvtártörténeti kiállításunkat, mely a muzeális dokumentumainkba, a kiadványainkba, érdekes állományrészeinkbe, az elmúlt 60 év hétköznapijaiba, nagyobb eseményeibe nyújtott betekintést.

A Megyei Könyvtár történetében először, 2012. október 2-á és 5-e között idegenvezetéssel egybekötött látogatást szerveztünk a kulisszák mögé olvasóinknak. A 4 nap alatt 1-5 fős csoportokban összesen 39 fő vett részt a rendhagyó könyvtárlátogatáson, akiket 8 kolléga vezetett végig az irodákon és a raktárokon. A résztvevők között több régi olvasóval találkozhattunk, de akadtak olyanok is, akik a látogatás után iratkoztak be hozzánk. A résztvevők egyöntetű visszajelzése rendkívül pozitív volt. Látogatóink elmondták, hogy egészen más szemszögből látták a könyvtárunkat, a könyvtárosok munkáját.

Takács Anna *A József Attila Megyei Könyvtár 50 éve* című könyve alapján a szerző és Pap Zsuzsanna 13+1 találatos TOTO-t állított össze játékos kedvű olvasóink részére. A telitalálatos TOTO-t kitöltő (összesen 23 fő) értékes könyvjutalomban részesülhetett.

Kiemelt nap volt a Könyvtári Héten a Megyei Könyvtár *Könyves Vasárnap* című rendezvénysorozata. Minden korosztály, - a könyvtárba látogató kisbabák, szüleik és nagyszüleik - egyaránt talált érdeklődésének megfelelő programot.

Reggel 9.00 órától megnyílt a mesesarok, ahol a Módszertani Bölcsőde szakgondozónői meséltek a kicsiknek. 10.00 órától a tatabányai Rumli bábcsoport adta elő *A kiskakas gyémánt félkrajcárja* című mesét a nagyobbaknak. Ebédidőig Kercsmár Zsolt énekmondóval és hangszereivel barangolhatott a zenekedvelő „Erdőn innen, árkon túl”.

A kézműves foglalkozások iránt érdeklődők agyagozhattak Arnóczky Zsuzsa keramikus vezetésével, és könyvjelzőket, képereteket készíthettek Erősné Suller Ildikó segítségével.

A „Názáret” Szociális Szolgáltató 4. sz. Gyermekotthonában nevelkedő gyermekekből alakult Csillag-szem bábcsoport a környezetvédelemre hívta fel a gyermekek figyelmét.

A délután ismét zenével telt: az UDU People ütős együttes ritmusaira dobolhatott a lábunk.

Az arcfestő-sarokban egész nap Nagyné Boldog Katalin állt a gyerekek rendelkezésére, és varázsolta őket állatokká, tündéreké, virágokká gyors ecsetvonásokkal.

Végezetül, a 65 éves *Tatabánya városa és 60 éves a József Attila Megyei Könyvtár* című rendezvénysorozatunk keretében az Orfeusz Társulat Tatabánya művészeinek „*És a dalok és versek várossá nőttek fel szívünkben*” című műsorát hallgathatták meg az irodalomkedvelők.

A *Könyvtári Hét* rendezvénysorozatot a József Attila Megyei Könyvtárban hivatalosan az immár 12. alkalommal megrendezésre kerülő ODR-konferencia zárta október 8-án *A könyvtárközi dokumentum-ellátás jelene és jövője* címmel. Az Országos Dokumentum-ellátó Rendszer 54 tagkönyvtára közül 49 intézmény vett részt a szakmai programon.

A nap azonban ezzel még nem ért véget. A környezetvédelem és fenntarthatóság kérdéseivel foglalkozó, az ökológiai változások iránt érzékeny, a közgondolkodásra a maga sajátos eszközeivel ható könyvtárunk meghívására Kolossváry Gábor, a Vidékfejlesztési Minisztérium Területi Vízgazdálkodási Főosztályának vezetője *Van vizünk, és lesz vizünk!?* címmel tartotta meg előadását a hazai vízkincsről és a vízgazdálkodásról.

Ismét tartalmas Könyvtári Hetet zárhattunk, melyen a könyvtárosoknak alkalma nyílt a szakmai tapasztalatok kicserélésére, a találkozásra, és persze ismét tehattunk az olvasóinkért is. Az őszi könyvtári napok megrendezésének több éves tapasztalatai azt mutatják, hogy vannak olyan könyvtárlátogatók, akik már várják ezt az időszakot, és lelkesen vesznek részt rendezvényeinken. S minden évben akadnak olyan látogatóink is, akik a Könyvtári Héten fedezik fel először, vagy - hosszú idő múltán - újra a könyvtárakat. Ez ad a munkánknak értelmet és megbecsülést, ez az, amiért érdemes dolgoznunk.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Könyves Vasárnap

Az évkönyv bemutatója

Kiállítás

A galériák az egyes képekre kattintva nyílnak meg.

XII. ODR konferencia Tatabánya, 2012. október 8.

2012. október 8-án hagyományosan a Könyvtári hét zárórendezvényeként tartottuk meg a XII. Országos ODR konferenciát *“A könyvtárközi dokumentum-ellátás jelene és jövője”* címmel.

A konferenciát dr. Voit Pál, könyvtárunk igazgatója nyitotta meg, amely egyben beszámoló is volt a 2012 augusztusában elvégzett indirekt olvasói elégedettségmérésről, amelyből képet kaptunk a könyvtárközi rendszer 2011-2012. évi működéséről, tapasztalatairól. A könyvtárközi kölcsönzéssel foglalkozó kollégák kérdőívre adott válaszaiból kiderült, hogy a könyvtárközi rendszer rendkívül jól működik: a kérések továbbítása átlagban egy nap alatt megtörténik, az olvasók átlagosan egy hét alatt hozzájutnak a kért dokumentumokhoz, és szinte 100%-ban abban a formában, amiben kérték (eredeti, fénymásolat, digitális másolat), a nem teljesült kérések száma átlagosan 5-10%. Az olvasói elégedettséget a kollégák szerint a gyorsaság, a pontos teljesítés és a fizetés befolyásolja. 2013-ban mindenképpen fontos lenne egy országos vizsgálatot elvégezni az olvasók közvetlen megkérdezésével, a kérdőív elkészítéséhez könyvtártípusonkénti munkabizottságokat alakítanánk, a koordinálást a Komárom-Esztergom Megyei József Attila Könyvtár vállalná, az eredményeket pedig a XIII. Országos ODR konferencián ismertetnénk.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Könyvtári Osztályának részéről Rónai Iván főosztályvezető-helyettes megnyitójában elmondta, hogy a konferencia napján fogadják el az új könyvtári törvényt, valamint azt, hogy bár az ODR tagkönyvtárak talán úgy érezhetik, hogy az ODR összegek évről évre szűkülnek, de a támogatás arányaiban még mindig nagy részt képvisel.

A konferencia első előadásában dr. Koltay Klára, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának főigazgató-helyettese az új ODR portál 2012. január 2-i indulása óta eltelt kilenc hónap tapasztalatairól számolt be. Az előadás elején néhány statisztikai adatot tudtunk meg: a

MOKKA-ODR katalógusba feltöltött rekordok számáról, a katalógusban található rekordok számáról 2012. október elején, az ODR keresőfelület használatáról, az ODR kérésadminisztráció statisztikájáról. Ezután az évközi újdonságok összefoglalója következett (a kérések státuszkezelésének könnyítése, keresések könnyítése, archiválás stb.) Végül a várható fejlesztések bemutatása következett: új könyvtáradatbázis, felszólítás, olvasói regisztráció - olvasói kérésindítás, archiválás, NPA. Az elektronikus dokumentumokra (könyvek, tanulmányok, cikkek stb.) kapott kérések száma az elkövetkezendő években minden bizonnyal nagymértékben megnő majd, ezért a szerzői jog felelevenítése, a jogszabályok ismerete elengedhetetlen. A második előadásból dr. Kabai Esztertől, az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület Jogi Főosztályának vezetőjétől a szerzői jog könyvtárakra vonatkozó rendelkezéseit ismerhettük meg. A szerzői jog fogalmának tisztázása után, a szerzői jogi szabályozás modelljét vázolta fel az előadó. Ezután következett az egyes szabad felhasználási kivételek részletezése.

A konferencia harmadik előadásában dr. Vonderviszt Lajos, az Országos Széchényi Könyvtár E-szolgáltatási Igazgatóságának vezetőjétől az Országos Elektronikus Dokumentumküldő Rendszer (ELDORADO) tervezett kialakításáról tudhattunk meg információkat. A rendszer célja a szerzői jogvédett (és nem védett) dokumentumok szolgáltatása közvetlenül a felhasználóknak, a szerzői jogdíj megfizetése és az EU jogszabály követése. Előzménye: a Pannon Egyetem Egyetemi Könyvtára és Levéltára 2009-ben 102 millió forint pályázati támogatást nyert a TÁMOP-3.2.4-08/2 pályázaton, *“Tudásdepó-Expressz” Szolgáltatásfejlesztések és az országos elektronikus dokumentumküldő rendszer kidolgozása a Pannon Egyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltárban* címmel, ezt követően elkészült egy összegző tanulmány (7 résztanulmánnyal), majd következett a pályázati kiírás az OEDR megvalósítására, és végül az OSZK értesítése a sikeres pályázatról 2012 nyarán. A pályázati támogatás

egyszeri 250 milliárd Ft, amely sajnos sokkal kevesebb az összegző tanulmányban felvázolt három működési modellénél. A különbség a modellek között a biztonság szintjében, a kényelmi szolgáltatásokban, fizetési technikákban, az emberi erőforrás allokációjában van. Közös elemek például OSZK központúság, szakértői háttér, központi feldolgozás, webfelületen történő szolgáltatás, DRM. Jelenleg a szerződést már aláírták, projektvezető dr. Vonderviszt Lajos, a projekt megvalósításának kezdete 2012. november, befejezés pedig 2014. október.

A közös ebéd elfogyasztása után Dávid Boglárka, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár osztályvezetője gyakorlati bemutatót tartott *"GYIK élőben: a megújult ODR használata során felmerült problémák áttekintése számítógép mellett"* címmel. Az új ODR bevezetése folyamán segítettek a felhasználókat képzésekkel, az ODR-wiki elkészítésével, levelezőlistával (odrsegitse@odrportal.hu).

Összesen 84 levél érkezett az eltelt kilenc hónap alatt az alábbi problémákkal: elfelejtett, téves felhasználónév/jelszó; kérésindítás-kérésadminisztráció; könyvtárnyilvántartó; működési hiba; regisztráció-adatváltozás; könyvtárstruktúra leképezése az új szervezet alapján. A felhasználói javaslatokat (pl. kérésindítás korlátozása, saját "külső" kérésazonosító bevitel, tematikus statisztika stb.) az elmúlt időszak alatt nagyon gyorsan beépítették, és további fejlesztések várhatók: e-mailes értesítések, olvasói funkciók, Könyvtárnyilvántartó új felülete.

A XII. Országos ODR konferencián az előző évekhez hasonlóan több, mint 120 kolléga érkezett az ország minden tájáról. A jelenlegi és a jövőbeni fejlesztések bemutatására helyeztük ebben az évben a hangsúlyt, és a résztvevők magas száma igazolta, hogy jól döntöttünk.

Pap Zsuzsanna (JAMK Tatabánya)

Az előadásokról készült videók itt tekinthetők meg: <http://www.jamk.hu/?q=hu/odr/2012>

Móricz Zsigmond Városi Könyvtár – Tata

Zumba a könyvtárban

Rendhagyó módon nyitotta meg a XLI. Könyvtári hét tatai programjait a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár: a szomódi zumba-oktató, Gyimesi Martina Nóra segítségével egy újfajta tánc, a zumba lépéseivel ismerkedhettek meg az idősebbek. A program a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jött létre.

A zumba új fitness irányzat, melynek alap kelléke a forró latin-amerikai zene. A zumba alap tánclépései közé tartozik többek között a salsa, rumba, cumbia, merengue és a hip-hop. Maga a szó a

zumbear igéből, kolumbiai szlengből ered. Jelentése: gyorsan mozogni, és szórakozni. Más latin nyelvek szerint pedig bulit, partyt jelent. Miért lenne kirekesztve ebből a jó hangulatú, vidám tevékenységből az idősebb korosztály? Nemcsak fiatalokhoz, de a hatvan fölöttiekhez is szólnak a pezsgő dallamok, ugyanis a zumbának olyan irányzata is van, amelyet kifejezetten nekik találtak ki. Kicsit lassabb tempó, követhető mozdulatok jellemzik a táncnak ezt az ágát, melyet gold zumbának neveznek. A 15 órás megnyitóra érkező vendégek talán megszeppentek az első pillanatban, amikor egy fitness oktatóval találták szembe magukat a folyóirat-olvasóban, de hamar ráhangolódtak a tüzes taktusokra, és követték Tina útmutatásait, tánclépéseit. A jó kedv, és a mozgás öröme gyorsan megmutatkozott az arcokon. Bizony, ilyen még nem láttak az olvasótermi polcokon lévő lexikonok, de a *Könyvtárak az aktív idősödésért* mottójú könyvtári héten valóban haladtunk a korral!

Dományi Zsuzsa (MZSVK Tata)

Kezünk gyümölcse

2012. október 1-jén „*Kezünk gyümölcse*” címmel kézműves kiállítás nyílt a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban. Az intézményben immár több mint egy éve működik a Kézműves Klub, amelynek tagjai az idei könyvtári hét mottója („*Könyvtárak az aktív idősödésért*”) hatására döntöttek úgy, hogy megmutatják tudásukat a városnak. A tárlathoz tizenketten járultak hozzá egyéni munkájukkal. A Nemzeti Kulturális Alap mellett egyéb külső segítséget is kapott a könyvtár, így egy helyett két vitrinben tekinthetik meg a látogatók a szemet gyönyörködtető alkotásokat. A kiállítás bárki számára ingyen megtekinthető 2012. október 19-ig, a Kézimunka Klub pedig szeretettel várja az érdeklődőket csütörtökönként 17 órákor.

Dollmayer Bea (MZSVK Tata)

Régi ízek a szakácskönyvekből

Régi receptek alapján készített ételek ízeit érezhette a szájában az, aki eljött a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtárba október 1-jén. Könyvtárunk és Olvasóink könyvkülönlegességei alkották ezt a szakácskönyv-kiállítást, mely október 19-ig volt látogatható a Nemzeti Kulturális Alapprogram jóvoltából.

Olyan delikát könyvek kerülhettek a vitrin alá, mint Magyar Elek: *Az ínyesmester szakácskönyve* (1933), vagy Hunyadi Erzsébet: *A jó házikonyha* (1924). Előbbiből olyan – mai fülnek, gyomornak furcsa – elnevezésű édességek receptjeit ismerhettük meg, mint a Hadi torta, Spanyol-szél torta, vagy a Burgonya torta. Utóbbiból nem csak ételrecepteket sajátíthattunk el, hanem – a mai szakácskönyvektől eltérően – házi tudnivalókat is. Útmutatót kaphatott az akkori háziasszony arra vonatkozóan, hogy hogyan készítsen mosdószappant, hogyan kell tepertőt eltenni, hogyan készül a házi Imperiál. A figyelmes látogató egy érdekes szócikket is olvashat ebben a könyvben, melynek címe: „*Hal kéken főzve: Ha azt akarjuk, hogy a pisztráng kéken maradjon, úgy a fővés előtt előbb meleg ecettel kell leönteni.*”

Akinek még ez is kevés, az az 1928-ban megjelent *Móra Ferencné szakácskönyvéből* olyan ma már nem létező konyhai eszközöket vizsgálhatott meg a képek alapján, mint a serpenyő emelő, a főzelékkész, vagy az edénytisztító ecset.

A kiállítás legöregebb darabja - Szőke Ágnes tatabányai Olvasónk jóvoltából - az 1901-ben megjelent *Szegedi szakácskönyv - Igazi magyar konyha*, melynek írója a borító alapján Rézi néni (*Doletskó Teréz, Zsalosevits Józsefné (1821-1863) – a szerk.*). Ez a receptgyűjtemény Budapesten jelent meg az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai R.-T. Kiadásában. A könyv páratlan népszerűsége tett szert korában. Egy helyütt Tömörkény István is említést tett róla: „Nem is ételek voltak azok, hanem költemények. Néha nehéz, súlyos alexandrinusok, máskor tréfás, játékos szerelmes versek.”

Dományi Zsuzsa (MZSVK Tata)

Nagyanyáink elfeledett receptjei

A tatai Városi Könyvtár fényképes receptküldő pályázatot hirdetett *Nagyanyáink elfeledett receptjei* címmel. Bár a programot a „Könyvtárak az aktív idősödésért” mottójú Könyvtári hét alkalmából szerveztük, a pályázók között fiatalok is indultak az értékes könyvjutalmakért.

Összesen tizenöt recept érkezett be, nyolc pályázótól. A főétel kategória első helyezettje Zsolyomi Eszter, egy fiatal kétgyermekes anyuka lett férje családi receptjével, melynek elnevezése: *Nagymamám karácsonyi ropogós sertéskaraja, vöröskáposztával és karamellizált krumplival*. Az étel nemcsak alapanyagaiban hozott különlegességet, hanem ízvilágában is. A róla készült kép pedig egészen olyanra sikerült, mintha egy mesterszakács munkája lenne valamelyik gasztronómiai csatornán. A házi sütemények kategóriájának nyertese Stein Józsefné tarjáni olvasónk, aki több tortarecepttel is indult házi versenyünkön. Végül diós tortájának receptje, és a róla készült cukrászati szakkönyvbe illő kép hozta meg számára a győzelmet. Mind a hat helyezett boldogan vette át jutalomkönyvét, melyet a Nemzeti Kulturális Alapprog-

ram támogatása révén tudtunk megvásárolni számukra. Szerencsére mégsem lettek elfeledettek nagyanyáink receptjei.

Dományi Zsuzsa (MZSVK Tata)

Könyvbemutató a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban

Október első hete ezúttal is - mint minden évben-, a Könyvtári hét jegyében zajlott. Idén a „Könyvtárak az aktív idősödésért” gondolat vezérelte az NKA támogatásával szervezett programokat. Remekül beleillett ebbe a sorba a *Könyves szerda* 2012. október 3-án rendezett író-olvasó találkozója, melynek meghívott vendége a híres művészcsalád tagja, Melocco Péter, az ismert szobrászművész, Melocco Miklós bátyja volt. A család másik tagja is tevékeny részt vállalt a műsorban, nevezetesen a zenei közreműködő és a kérdező szerepét Melocco János, Melocco Miklós fia vállalta. Már az indulás is szokatlan volt: finom, kristálytiszt hang vonta magára a közönség figyelmét, mely egy tibeti imacsengőtől származott, egyből

megadva a békés, meditatív alaphangulatot. Egymás mellé fűzött mozaikok laza soraként lehet érzékeltetni az este témaköreit. A gyermekkortól, az édesapa elvesztésétől

kiindulva az életút különböző állomásaira kérdezett rá a beszélgetőtárs, aki személyes emlékeit is belefűzte a kérdések sorába. Gyermekkori benyomásait a *persona non grata*-vá vált nagybácsiról, akinek külföldről érkezett híradásait is csak lopva, titokban lehetett olvasni. Az író élvezetes részeket olvasott a *Vak ember visszanéz* címmel megjelent önéletrajzi ihletésű vaskos kiadványból. A furcsa cím egy réges-régi játékra utal, mely a gyermekkor mélyéről köszön vissza az alkotó gondolataiban. A kérdések, felolvasások között iráni, majd indiai, legvégül pedig indián fuvolán hangzottak fel különös hangulatú, népi dallamok. Az életútról szól a könyv, magáról az Útról, az utazásról, egzotikus tájakról, de nem a megszokott értelemben. Igaz, leír megtörtént eseményeket, de a könyvben nagyon sok az elmélyült, filozofikus töprengés is az élet meghatározó kérdéseiről. Ahogyan kibomlottak az epizódok, úgy került egyre közelebb a közönséghez az alkotó egyénisége. Az este második felében már kérdések és válaszok röpködtek oda-vissza, s mivel az író a mi városunkban, Tatán is töltött jó pár hónapot, a közönséggel együtt idézte fel a '70-es évek mára már eltűnt szereplőit. Személyes hangulatú, élénk társalgássá változott a műsor, melynek legvégén dedikálásra is sor került, s a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület (a könyv kiadója) részéről megjelent Ruda Gábor szerkesztő nagy örömmel nyugtázta a baráti beszélgetéssé oldódott estét.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Mit tehetünk? Mit ne tegyünk?

Vetítéssel egybekötött, éles logikával, remek szófordulatokkal és helyenként humorral fűszerezett előadást tartott Racsne Galambos Gréta rendőrzászlós. A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési csoportjától jött Tatára, hogy megvilágítsa a leggyakoribb bűnelkövetési módszereket, melyek áldozatai jobbára az idősebb korosztályból kerülnek ki. Ezért is rendeztük az Őszi Könyvtár Napok keretében tartozó előadást, (mely a

TÁMOP 3.2.4 jelű pályázat *Jogi Estek* című programsorozatának fenntartása is volt egyben), elsősorban nekik. Ők a leginkább veszélyeztetettek, mert - magányosságuk miatt -, gyakran örülnek, ha valaki becsenget hozzájuk. Szívesen nyitnak ajtót, akár idegennek is, nem tételezik fel, hogy ezzel rögtön potenciális áldozattá válnak. Ilyen próbálkozások például, amikor szolgáltató nevében (Vízművek, Gázszolgáltató, ELMŰ) kér bebocsátást az illető, vagy rosszul éltet imitálva besurran, s míg a lakás tulajdonosa egy pohár vizet hoz, kirámozza az értékeket. Esetleg éppen "pénzt hoz": valamely szolgáltatónál túlfizetést emleget, s kéri, hogy a tulajdonos váltsa fel számára a nagycímletű pénzt. Ekkor megfigyeli, honnan veszi elő az illető a pénzt, s figyelmét elterelve, máris ellopja a tartalékot. Ezek a leggyakrabban előforduló trükkök, melyekkel elaltatják az áldozatok éberségét. Megtutuk, milyen, a gyakorlatban hasznos védelmi eszközöket vásárolhatunk lakásunk, házunk s a saját biztonságunk megóvásáért. A résztvevők szórólapokat is kaptak, rajtuk a legfontosabb tudnivalókkal és telefonszámokkal. Az ismertető vége felé az előadó élőben is megszólaltatta a biztonsági berendezéseket, ajtó-, ablakriasztókat, sokan ekkor döntötték el, hogy vásárolnak maguknak hasonlót. Többen kérdéseket tettek fel a hivatalos program végén, saját, vagy környezetük egyedi gondjáról, s örömmel nyugtázták a részletes, pontos, szakszerű válaszokat, melyek segítségével nyugodtabbá és remélhetőleg, védettebbé tehetik mindennapjaikat.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Nem felejtettünk el játszani

Könyvtárunk a 2012-es Országos Könyvtári Napok programjaihoz kapcsolódva, melynek mottója *Könyvtárak az aktív időszedésért* volt, két pályázatot is meghirdetett. Nagyszüleink praktikái című pályázatunk célja az volt, hogy csokorba szedjünk néhány „okosságot”, és „turpisságot” melyről a fiatalabb korosztály talán még nem is hallott, de még mindig helytálló. Hiszen mindenki talál otthon egy-két

alapanyagot, növényt, fűszert, mely sok esetben a legjobb elsősegély lehet, és mindenkinek szüksége van néhány hasznos ötletre, amellyel csökkenthető a családi költségvetés. Nem titkolt szándékunk volt, hogy ráébrezzük idősebb olvasóinkat, mennyi örökölt és tapasztalatokra épülő tudás van birtokukban, melyet még át kell adniuk gyermekeik, unokáik, az utókor számára, csak merjék elmondani, és ehhez egy lehetőséget kínál a könyvtár.

Nagyszüleink játéakai című pályázatunkhoz igazán találónak bizonyultak Shaw szavai:

„Nem azért felejtünk el játszani, mert megöregszünk, hanem attól öregszünk meg, hogy elfelejtünk játszani.”

A program keretében azt terveztük, hogy összegyűjtünk néhányat azok közül a játékok közül, melyekkel szüleink, nagyszüleink töltötték szabadidejüket, játszottak gyer-

mek- és fiatalkorukban. Fontos célkitűzésünk volt, hogy az utóbbi évek, évtizedek változásai, a kulturális értékek átrendeződései mellett megismertessük a mai gyermekekkel és fiatalokkal a múlt egy szeletének tárgyi és szellemi emlékeit, ebbe a feladatba aktívan vonjuk be az idősebb korosztályt. Terveink között szerepelt, hogy az összegyűjtött tárgyakból kiállítást rendezünk.

Számos gyermekjáték gyűlt össze, mely az utóbbi 50-60 év darabjait szemléltette, voltak közöttük régiek, és igen modern játékok is.

Az ezt megelőző időszakról azonban elsősorban csak leírásokat kaptunk, melyek a falun élő gyermekek játsszói szokásait elevenítették fel. A pályázókön kívül személyes beszélgetéseket is folytattunk idősebb olvasóinkkal, közelebb és távolabb élő ismerőseinkkel. Meglepő módon egymástól függetlenül - a pályázókhoz hasonlóan - szinte mindannyian ugyanazokról a játékokról, szokásokról beszéltek és írtak.

Miután tárgyi emlékek ebből az időszakból elsősorban azok rövid élettartama, avítt volta miatt nem maradtak fenn,

elhatároztuk, hogy bevonjuk a pályázókat, segítsenek elkészíteni néhány tárgyat emlékezetből, valamint a fellelhető leírások alapján. Az el nem készített tárgyakat pedig képekkel és leírásokkal fogjuk bemutatni.

Öröm volt látni, hogy szülők, nagyszülők hozták a maguk készítette játékokat, leültek, játszottak, boldogok voltak, ha egy-egy megszólalt, megmozdult. Magunk is meglepődünk, hogy néha elképesztően egyszerű megoldásokkal nagyszerű, használható és működőképes, gyermeki kézbe pontosan illő alkotások születtek. Egy nagymama az unokájával hozta a babát, és Kati nagyon büszke volt, egész úton mondogatta „ezt a mama készítette”.

Közben néhány órára megelevenedett a múlt, a gyermekkor érdekes történetei keltek szárnyra.

Nem felejtettünk el játszani! Kiállításunkra is összeállt a bemutatatható anyag, melyet a pályázók további ötletei alapján a későbbiekben bővíteni szeretnénk.

Október 6-án *Régi idők játéakai* címmel Csapucha Árpád, a Kuny Domokos Múzeum munkatársa tartott előadást – a látogatók közül többek számára is ismerős, de – rég elfeledett játékszerekről, azok használatáról. Volt közöttük néhány, amelyet egyszerűsége és hatékonysága miatt – nem játékszerként – ma is alkalmaznak. Akik részt vettek az előkészületekben biztosan nem csalódtak, az ismerős képek láttán. Az előadás végén az érdeklődők az elkészített és összegyűjtött játékokat kipróbálhatták.

Kotrosits Ferencné (MZSVK Tata)

Vértesszőlős

A Községi Könyvtárban, valamint a Művelődési Házban folyó munkálatok miatt olyan programot kellett találnom, ami "házon kívül" is megtartható. Így jutottam Solti Emese *"Ringató"* foglalkozásához, melyet a Samufalvi Óvodában tudtunk lebonyolítani a legkisebbekkel, a bölcsődésekkel, és a kiscsoportos óvodásokkal. Élmény volt az apróságok között ülni és látni, milyen érdeklődéssel hallgatják és aktívan bele is kapcsolódtak a játékba, éneklésbe. Emese igazi varázsló, ért a gyermekek nyelvén.

Folyamatosan, megállás nélkül foglalkoztatta, produkáltatta a gyermekeket. Még a kezdetben félénkek is bekapcsolódtak a játékaiba, éneklésbe a foglalkozás végére. Sőt, alig lehetett némelyik gyermektől a kosárból kikerült kincseket visszaszerezni.

Nagyon tartalmas, igazi kicsiknek való programban volt részünk.

A rendezvény költségeit a József Attila Megyei Könyvtár biztosította, melyet ezúton is köszönök.

Zsigó Lászlóné (Községi Könyvtár – Vértesszőlős)

Tata

Meséről mesére szállt a dal

A Magyar Népmese Napja alkalmából zenés-táncos előadásra hívtuk a kisiskolásokat a Magyary Zoltán Művelődési Központ kiállítótermébe, szeptember 26-án. Könyvtárunk vendége Szegvári Ildikó népdalénekes, táncpedagógus, és partnere, Kurdi Gábor, dudás volt.

Mindkét művész tatai lakos, sőt, Ildikó tanított is több gyermeket azok közül, akik a nézők soraiban foglaltak helyet. A Kőlkúti Általános Iskola, a Talentum Általános Iskola és a Jázmin Utcai Tagintézmény kis tanulói gyorsan ráhangolódtak a programra, Szegvári Ildikó kacagtató népmeséjével széles mosolyt csalt valamennyiük arcára. No, és persze a dalolás sem maradt el! Zengett a „*Télen nagyon hideg van, nyáron nagyon meleg van. Soha nincs jó idő, mindig esik az eső*” rigmus, amelyet kiválóan tudtak nem csak a gyerkőcök, de a pedagógusok is. Megjegyzem, szikrázó őszi napsütéses időben érkeztek hozzánk a kicsik, így most igazán nem panaszkodhattunk az esőre. A kiváló talpalávalót Gábor szolgáltatta dudájával, amelynek megszólaltatása is nagy látványosságnak bizonyult. Végezetül mindenki (nép)táncra perdült, és jókedvű vonatozással zárult az esemény. A gyermekek tapsviharral nyugtázták, hogy egy fantasztikus előadásnak lehettek részesei. Igazán örülünk, hogy könyvtárunk ajándékként nyújthatta át Szegvári Ildikó és Kurdi Gábor programját a tanulónak, e jeles ünnepen.

Goldschmidt Éva (MZSVK Tata)

Kamasz panasz - új sorozat indult a tatai könyvtárban

Ezt az előadást nem lehet leírni: meg kell hallgatni! – merült fel bennem a gondolat dr. Zacher Gábor, a médiából már jól ismert toxikológus előadása után. Lefegyverző őszinteség, korrekt keménység és mindenekfelett friss humor, mely sosem másokon élcelődik. 2012. október 13-án, szombaton délelőtt indult a Móricz Zsig-

mond Városi Könyvtár új sorozata, mely a nehéz éveket élők: a kamaszokat célozta meg. Az ő gondjaikkal foglalkozik, s lehetőség szerint megpróbál segíteni nekik és szüleiknek a sok profi előadó. Elsősorban pszichológusokat hívtunk meg, de szót kapnak a sorozatban képzett pedagógusok is. Az első előadásra megtelt a művelődési ház színházterme, s ami még ennél is fontosabb: a nézők háromnegyede az érintett korosztályból került ki. Végig feszült figyelemmel kísérték az előadást, s a fel-felhangzó helyeslő szófoszlányok igazolták az előadót: valóban húsba vágó dolgokat feszeget. A délelőtt folyamán elhangzott, hogy mi az a néhány alapvető dolog, amit kötelező volna betartani. Ezek: 1. a családon belül az állandó értékrend kijelölése, 2. a szabályok, melyeket maguk a szülők is be kellene tartani, 3. tanuljon meg NEM-et mondani a fiatal, s csak azok véleményére adjon, akiket maga is értékmérőnek tekint, s a 4. pont talán a legfontosabb: a családon belüli kommunikáció súlya és állandósága. Problémás helyzetben hatástalan a fenyegetés, ha a felnőtt maga nem ad megfelelő szociális mintát. A kommunikáció hiánya a kamasz végzetes bezárkózásához vezethet. Az álkérdések csak rontanak a helyzeten, ha nincs mögöttük igazi érdeklődés, és ha a fiatalra szánt IDŐ csak napi néhány percben mérhető. Néhány elutasítás, mint például: „most nem érek rá”, vagy: „nem látod, hogy dolgozom” elég ahhoz, hogy elhúzódjon,

s adott esetben ne is próbálkozzon többször a fiatal. Bezárkózik és már sokkal nehezebben nyitható meg ismét, mint annak előtte. Igazán fontos, hogy a szülők példaképként szerepeljenek a gyerek szemében. Akkor válnak hitelessé a figyelmeztetések, ha látja, hogy a felnőttek is azonos normák betartása szerint élnek, így ő is elfogadja, követi azokat.

Végő soron: nem könnyű feladat serdülőket nevelni, de talán egy kis segítséget mi is tudunk nyújtani ezzel a sorozatunkkal, a nehézségekkel küszködő fiataloknak, s szüleiknek.

Programunk a TÁMOP-3.2.13-12 jelű pályázat támogatásával valósult meg.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Versek Tatán, a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár rendezvényén

A könyvtárunk új sorozatot indított októberben *"Egy csészényi hang"* címmel. Az irodalmi kávéházak hangulatát szeretnénk felidézni vele, s a műsorokban költők, írók előadóművészek szerepelnek majd. Első alkalommal, október 17-én, Balla Zsófia és Báthori Csaba vendégeskedett nálunk, mindketten költők, írók. „*Versek közéről*” címmel tartottak előadást három költő egy-egy művéről. A műsorban a Menner Bernát Zeneiskola növendékei zenéltek. Megható volt hallani az apró ujjak alatt felhangzó népdalokat, majd a rövid klasszikus darabokat. Kedves indítása volt ez az estnek, hiszen Balla Zsófia maga is zenetanár volt hajdan. Bár a költők, akikről szó esett, időben, és térben egyaránt távol estek egymástól, mégis rejtett összefüggést fedezhettünk fel bizonyos műveik között. Erre a lélektani kapcsolatra világítottak rá az előadók, miközben boncolgatták az adott verseket. Elsőként Petőfi Sándor: *El innét, el a városból* című verse hangzott el, Balla Zsófia tolmácsolásában. E vers ötvözi a megérkezést és az elvágódást. Úgy akarja megőrizni a boldog pillanatot, hogy eltávozik, szinte menekül tőle, hogy semmi se zavarja meg a tiszta képet, melyet meg kíván

őrizni róla. A Petőfi lírájában ekkor már nem ritka halál-sejtelem is átsuhan a versen. Nagyon jellemző rá az utazás motívum, mely a modernségét hangsúlyozza.

A másik költő Rainer Maria Rilke, aki – talán Auguste Rodin-nel való barátságának köszönhetően-, ráébredt az épületek szerkezetének fontosságára, s ez gyakran megnyilvánul verseiben is. Ilyen műve az este felidézett *A labda* című vers is, melyben a szerkezet megfoghatóságán kívül érdekesség még, hogy a pillanatnak azt a töredékét próbálja elkapni, mikor a holtpontra jutott labda mozdulatlan, majd utána zuhanni kezd. Ahogyan Petőfi sorsában a Zenitről az ikaroszi mélybezuhanást láthatjuk, olyan ez a felívelő tárgy, mely szintén mélybe zuhan a röppálya csúcsáról.

Magyar, kortárs költő a harmadik megidézett alkotó, Jónás Tamás, aki nagyon mélyről jutott az irodalom élmezőnyébe (mélyből a csúcsra motívum látható itt is). A legmélyebb szegénységből felívelni és a pályán megmaradni, hallatlan erőt sejtet, s ezt az erőt tükrözik versei is. Sokszor József Attila is írhatta volna azokat a tömörített gondolatokat, melyeket papírra vet, mégsem epigon, nagyon erőteljes, megrendítő hangú líra az övé. Megérdemli, hogy figyeljünk rá, és kövessük pályája alakulását. Zárásként az *Anyu, utoljára* című verse hangzott el, melynek drámaisága után már kár lett volna bármit is hozzáfűzni az addig elhangzottakhoz.

Petrozsényi Eszter (MZSVK Tata)

Városi Könyvtár – Tatabánya

Fókuszban a számítógép-használat Tatabányán, a Városi Könyvtárban

Az Országos Könyvtári Napok részeként immár negyedszer került sor intézményünk falai között néhány számítógép-használattal kapcsolatos ismeretterjesztő előadásra. Az idei esemény különösen emlékezetes volt számunkra, mivel éppen öt éve annak, hogy tanfolyami hallgatóink továbbképzése érdekében létrehoztuk a NetNagy Klubot. Ez alkalomból egyik klubtagunk a születésnapra egy finom gesztenyetortával kedveskedett mindannyiunknak.

Az évfordulóból adódóan talán megengedhető egy rövid visszaemlékezés is a programról szóló beszámoló mellett. Ugyancsak 2007-ben, hasonló okból indítottam útjára első webhelyemet a világhálón - kettős céllal. Egyrészt megpróbáltam szórakoztató és érdekes tartalmakat válogatni, szerkeszteni és közvetíteni a különféle témájú oldalakon át, hogy kíváncsiságot tegyem a számítógép-használatot az óhatatlanul jelentkező sok-sok kudarc mellett. Megszületése után ez a színes, kimeríthetetlennek tűnő online magazin ugyancsak részévé vált a tanfolyami oktatásunknak az elméleti és gyakorlati tudnivalók mellett. Ugyanakkor nagyszerű gyakorlási terepet adott a különféle, internetezés alkalmával elének kerülő problémák kezelésére (pl. bővítmények telepítése, médialejátszók kezelése, frissítések letöltése, kezelése stb.). Másrészt a webhely üzemeltetése egyéb lehetőségeket is kínált. A tanfolyamainkra és a klubba eljárni nem tudó, de a honlapra rendszeresen ellátogató emberekkel ugyanúgy megoszthattam ezeket a tartalmakat. A visszajelzések alapján érdemes volt annyi időt és munkát eltölteni ezzel. Az azonban meg sem fordult a fejemben, hogy az internet szárnyain ilyen messzire eljut a híre a www.netnagyklub.hu domain névnek. Több mint 110 országból voltak és vannak rendszeres látogatók a honlapon, ahogyan azt jelzi a Revolvermaps forgalom-számlálója.

Térjünk azonban vissza a klubra ismét! Kapcsolatokat is építettünk társszervezetekkel, amelyhez szintén a webhely nyújtott segítséget azzal, hogy népszerűsítette a klubot és a Tatabányai Városi Könyvtárat. Elsőként egy ajkai nyugdíjasklubbal, majd a gyergyószentmiklósi könyvtár klubjával, később a budapesti EzüstNet Egyesülettel, végül pedig a pécsi Nagy-Net Egyesülettel kerültünk közelebbi kapcsolatba. A lehetőségekhez mérten tapasztalatcsere és egymás programjainak látogatása is része az együttműködésünknek.

A *Fókuszban a számítógép-használat* rendezvény eddig minden alkalommal 5-6 félórás előadásból állt, mindemellett többször is időt szántunk a kötetlen beszélgetésekre, evésre-ivásra egyaránt. Habár a rendezvény 4,5 órás időtartama meglehetősen hosszú volt, az óránkénti szünetnek köszönhetően ez nem bizonyult megterhelőnek, és a legutolsó előadást is sokan végighallgatták. Az előadások prezentációit az alábbi linkre kattintva lehet megtekinteni:

http://www.vktatabanya.hu/Honlapok/programok.htm#KH_12

Elsőként Gyüsi László könyvtárigazgató köszöntötte az összegyűlt 45 vendéget. Ezt követően az ajkai testvér-szervezettől Fonyódi Józsefné Éva és dr. Vasass Veronika lépett a mikrofonhoz, hogy elmondják, mivel foglalkoznak Ajkán a nyugdíjas internetklubban. Szintén 2007-ben alakultak, és az ottani Civil Ház ad számukra lehetőséget az összejövetelekre. A számítógép használatának alapfokú elsajátítását Fonyódi Józsefné, a klub vezetője tartja a tagoknak a Budapesti Művelődési Központ segítségével. Ma már képesek komolyabb informatikai tudást is oktatni, pl. a Photo Filtre Studio X szoftver segítségével több réteges képeket készíteni. A képszerkesztéseket, prezentáció- és videó készítést Aszódi Pál irányításával végzik. Habár dr. Vasass Veronika szintén ügyesen kezeli a számítógépet és sok prezentációt készített élete során, az ő tevékenysége a klubon belül elsősorban a csipkeverés fortélyainak oktatása. Mindhárman tagjai a tatabányai klubnak is, és rendszeresen eljárnak az évente megrendezett októberi eseményekre. A prezentációikból készült videók megtalálhatók a tatabányai klub YouTube-os csatornáján is a következő címen: <http://www.youtube.com/user/Szilandi>

Az ajkaiakat Holló József követte, aki nemcsak a tatabányai klub egyik önkéntes oktatója, hanem a budapesti EzüstNet Egyesületbe is eljárt rendszeresen videó-szerkesztést tanítani. Habár előszeretettel alkalmaz bonyolult és nagy hardverigényű szoftvereket, ezúttal egy könnyebb, és ingyenes program bemutatását kértük tőle. Célunk az volt, hogy egy minél szélesebb körben elérhető, és viszonylag könnyen elsajátítható program alkalmazását mutassa meg az érdeklődőknek. Bár a *Windows Live Movie Maker* csak a Windows 7 operációs rendszert futtató gépeken alkalmazható, de egyre többen használják már ezt az új operációs rendszert. E program sokoldalú eszköztárral és látványos lehetőségekkel rendelkezik, érdemes népszerűsíteni.

Szünet után Boldog Ferenc informatikus mérnök következett „*A XXI. századi három testőr, avagy a hálózat bosszúja*” című előadásával. Negyedik éve már, hogy Boldog Ferenc megosztja a gondolatait vendégeinkkel ezeken az októberi alkalmakon. Ezúttal is betekintést nyújtott azokba az ismeretekbe, amelyekről az átlagos felhasználó alig rendelkezik érdemleges tudással, és felhívta a figyelmet a kockázatos tevékenységek típusaira. Előadónk informatikai szakértelme mellett rendelkezik egy speciális tudással is, ezért különösen kedveljük őt. Mivel vállalkozóként évek óta eljár a klub tagjaihoz a megoldhatatlannak tűnő problémákat rendbe hozni – így ismeretei, példái, érvelése különösen hasznosak a vendégeink számára. Ugyanakkor nagy örömeimre szolgált, mennyire meglepte őt a résztvevők tájékozottsága. Megdöbrent azon is, milyen jártassággal kezelt egy hetven év feletti asszony egy iPad-et, és milyen rutinosan fényképezte ezzel a társaságot.

Szurcsik Katka közreműködésével folytatódott a rendezvény. Előadónk Budapestről érkezett, aki tagja, valamint önkéntes oktatója az EzüstNet Egyesületnek, de emellett rendes tag és gyakori résztvevő a tatabányai klubban is. Előadásában bemutatta a Microsoft egyik kevésbé ismert Office alkalmazását, a OneNote digitális jegyzetfüzetet. E programnak létezik két változata is. Szurcsik Katka előadása főként az offline verzió bemutatására irányult. Az online, ingyenes változat a SkyDrive-on valamivel

kevesebb extra szolgáltatást nyújt, de így is fölöttébb hasznos megismerni és alkalmazni.

Ismét szünet következett, majd Szilassi Andrea „*Digitális lábnyomaink és az adathalászok*” címmel tartotta meg előadását. E hangzatos cím hónapokkal ezelőtt született. Akkori célom alapján az emberek utáni anonim, online kutakodó tevékenységeket kívántam felmérni, majd a szerzett ismereteket másokkal megosztani. Több hónapos anyaggyűjtés, kutatás és tapasztalatszerzés nyomán ez a téma így módosult: Kik rendelkeznek legálisan és rejtetten bizalmas információkkal rólunk? Milyen típusú személyes adatot gyűjtenek és tárolnak rólunk intézmények, szervezetek és magánszemélyek? Milyen információkat osztanak meg rólunk harmadik félnek, vagy szolgáltatnak adatlekérdezések nyomán? Milyen eszközökkel és módszerekkel dolgoznak ismeretlen ismerőseink? Az előadás során számba vettük, milyen nyomokat hagyunk magunkról a világhálón. Szó esett arról is, hogy milyen visszaélések fordulhatnak elő internetes megnyilvánulásainkkal kapcsolatban.

Végül Pohner Lászlóné Szlatárovics Mónika kolléganőnk következett tanulságos és elgondolkodtató előadásával. A témaválasztást elsősorban a Google megváltozott adatvédelmi szabályzata, személyes adatkezelési gyakorlatának megismertetése indokolta. Sajnos a legtöbb felhasználó nem fordít figyelmet arra, hogy megismerje az egyes szoftverek, online szolgáltatások felhasználási feltételeit. A felhasználók nagyobbik része mindennel egyetért, csak hogy mielőbb használatba vehessen egy alkalmazást. Ennek azonban lehetnek kellemetlen és megdöbrentő következményei is. Fontos lenne a széles felhasználó közönségnek megismernie, hogy egyetértésükkel adott esetben milyen dolgokhoz járulnak hozzá. Szembe kellene néznünk azzal is, hogy ingyen szolgáltatás nincs! Ha valamit mégis ingyen adnak nekünk, ott bizony az áru mi magunk vagyunk. (Az előadásról részletes beszámoló olvasható a szám KLIKK-el-IT rovatában. - a szerk.)

Szilassi Andrea (Városi Könyvtár Tatabánya)

József Attila Megyei Könyvtár – Tatabánya

Van vizünk és lesz vizünk?

A Komárom-Esztergom Megyei József Attila Könyvtár 2012 második félévében is folytatta öko-küldetését: az *Ökoeszték a megyei könyvtárban* című előadássorozat soron következő előadásának házigazdjaként, október 8-án várta a környezetvédelem iránt érdeklődő közönséget. Ezúttal Kolossváry Gábor, a Vidékfejlesztési Minisztérium Területi Vízgazdálkodási Főosztályának vezetője osztotta meg gondolatait a hallgatókkal.

A programot dr. Voit Pál, a megyei könyvtár igazgatója nyitotta meg, aki bevezetőjében elmondta, hogy intézményünk a fenntartható fejlődés, a környezettudatosság témájával kiemelten foglalkozik, s éppen ezért érzékenyen reagált a közelmúlt aszályt hozó időjárásával kapcsolatos hírekre. Az idei év száraz, forró nyara talán mindannyiunkban felvetette a következő kérdéseket: van-e és lesz-e elég vízkészlete a magyar lakosságnak. E kérdések megválaszolását vártuk az előadótól.

Kolossváry Gábor személyében nem a minisztériumban íróasztal mögött ülő hivatalnokot ismerhetett meg a közönség, hanem a hosszú szakmai életútját a tanulmányai mellett közvetlen tapasztalatokkal gazdagító szakembert is. Előadása éppen ezért volt meggyőző és mindemellett érdekes is.

A közönség nem pusztán statisztikai adatokkal ismerkedhetett, hanem szemléletes ábrák és műholdfelvételek segítségével képet kaphatott Magyarország jelenlegi vízkészletének, éghajlatának sajátosságairól, illetve tájékozódhatott európai uniós irányelvekről, konkrét intézkedési tervekről.

Az, hogy irányelvekről, stratégiákról és keretprogramokról esett szó, ékesen bizonyította, hogy az aggodalom a klímaváltozás és a vízkincs-védelem tekintetében nem alaptalan. Hallhattunk az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságának *Víz Keretirányelvéről*, mely a 2000 és 2015 közötti időszakra ütemezve, a következő főbb célok megvalósítását tűzte ki:

1. a vízvédelem kiterjesztését a felszíni és a felszín alatti vizekre;
2. a „jó állapot” elérését minden víz esetén (jó ökológiai, kémiai és mennyiségi állapot elérése);
3. vízgyűjtőkön alapuló vízgazdálkodást;
4. kibocsátási határértékek, minőségi szabványok kombinált módszerrel történő meghatározását, a különösen veszélyes anyagok kivonását;
5. árak helyes megállapítását;
6. a lakosság nagyobb mértékű bevonását;
7. a törvény korszerűsítését;
8. összefüggő igazgatási keret kialakítását minden vízre vonatkozó jogszabályhoz.

A kormány intézkedési terveiről a témával kapcsolatban a *Nemzeti Vidékstratégia* ad képet. Ennek végrehajtási programja, a *Darányi Ignác Terv*, 2012 és 2020 között a *Vízkészlet- és vízminőség-védelmi program* keretében szemléletformálási, képzési projekteket és akciókat tartalmaz. A dokumentum szerint a fenntartható vízgazdálkodás elősegítése érdekében cél, hogy a közvéleményben tudatosodjon a víz jelentősége és megóvása, a vízhiány és aszály elleni tudatos fellépés. A víztakarékos öntözési technológiák alkalmazása, a használt termálvíz visszacsatolása, az erózióvédelem, a szennyvíz-iszap szakszerű mezőgazdasági hasznosítása szintén a tervek között szerepel.

Az olyan ismeretterjesztő előadások, melynek október 8-án könyvtárunk helyet adott, nagymértékben járulnak hozzá a társadalom szemléletváltásához, irányítják rá a közvélemény figyelmét a hazai vízkészlet megóvására.

Természetesen, akik az előadáson jelen voltak, a társadalom környezettudatos rétegeinek képviselői, akik számos kérdést tettek fel az előadónak a globális klímaváltozás

magyarországi következményeivel, a hazai vízkincs eladásával, az országra jellemző vízminőséggel kapcsolatban.

Végezetül Kolossváry Gábor a Komárom-Esztergom Megyei József Attila Könyvtár Öko-állománya számára néhány informatív dokumentumot ajándékozott. Sőt, egy személyes ajándékkal is meglepte könyvtárunkat: nagyapja, Kolossváry Ödön, 1827 és 1921 között élt kultúrmérnök életrajzi kötetével. Milyen az élet? A nagyapa és az unoka tevékenysége, szakmai életútja – anélkül, hogy ebben bármiféle tudatosság lenne – ugyanazon közösségi cél felé halad: megoldani a hazai természetes vizek védelmét.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

65 éves a város, 60 éves a könyvtár
„Bagoly és bányászkalapács” – Csics Gyula előadása
a József Attila Megyei Könyvtárban

*„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”
(Tamási Áron)*

Tatabánya és a benne működő József Attila Megyei Könyvtár is – kerek – születésnapját ünnepli az idén. Ebből az alkalomból volt könyvtárunk és a házigazda, Nász János vendége Csics Gyula, a tatabányai Városi Könyvtár nyugalmazott igazgatója. A választás azért órá esett, mert a város múltjában talán legfontosabb szerepet játszó Tatabányai Bányák Vállalatnál és a Városi Könyvtár élén eltöltött évtizedek miatt komoly rálátása van mindkét területre.

Saját szakmai pályáján keresztül mutatta be, hogy milyen szerepet töltött be a bánya a város életében, milyen hatása volt annak kulturális-, sport- és közéletére. Eközben kibontakozott egy érdekes, értékes életpálya, sok-sok személyes, – de kordokumentumnak is beillő – történettel. Hallhattunk például a Szabadtéri Bányászati Múzeum létrejöttének körülményeiről, a bányához kapcsolható ipari és egyéb műemlékekről, azok megóvásáról, védetség alá helyezéséről. Talán eddig kevesen tudták, hogy Csics Gyula – mintegy „mellékesen” – tolmácként is működött, úgy a

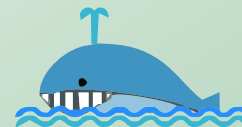
bányavállalatnál, mint a városvezetők oldalán, így még Tatabánya külhoni kapcsolataiban is jártasságra tett szert.

A közelmúlt történései közül – vagyis a Városi Könyvtár élén töltött évtizedről – három alapvető dolgot tartott említésre méltónak: a könyvtár bekapcsolását a digitális vérkeringésbe (a tatabányai Városi Könyvtár az ő regnálása idején hozta létre elektronikus katalógusát), a központi könyvtár – vs. a Jászai Mari Színház, Népházban székelő óvárosi fiók – felújított épületét és a székelyudvarhelyi Városi Könyvtárral való szoros és igen jól működő testvérkönyvtári kapcsolatot.

Beszélt továbbá – az ő esetében megkerülhetetlen – 1956-os naplójáról, illetve inkább annak „utóhatásairól”. Arról például, hogy a 2006-ban, Brüsszelben rendezett, a „*Mi történetünk*” c. kiállításon – melyen az Európai Unió tagállamait egy-egy „hétköznapi” ember képviselte, cseppet sem hétköznapiak mondható egyéni történetével –, Magyarországot ő – ahogyan fogalmazott: egy könyvtáros(!) – képviselte.

Világi Orsolya (JAMK Tatabánya)

Gyermekrendezvények a Könyvtári héten Helischer József Városi Könyvtár - Esztergom

Október 1-jén, a *Népmese napja* alkalmából Écsi Gyöngyi felvidéki származású mesemondónk az *Angyalbárányok* című gömöri népmesének bábos meseelőadásával örvendeztette meg azokat a gyerekeket és szülőket, akik erre a programunkra ellátogattak.

Október 7-én, a Könyves vasárnapon Kulcsár-Elek Csilla a *Bűbájos lakat* című népmesét adta elő a gyerekeknek, Vakán Anna és Tóth Zsuzsanna énekzenei közreműködésével. A mesét pedig hozzá kapcsolódó kézműves foglalkozás követte.

65 éves városunk

Az évfordulóról a Tatabányai Levéltár október 10-én helytörténeti konferenciát rendezett a Városháza új tanácstermében. A rendezvényt Schmidt Csaba polgármester nyitotta meg, aki köszöntőjében vázolta a település kialakulását, fejlődését és a bányászat kiemelkedő szerepét. Bár sokan azt állítják, hogy Tatabánya már nyugdíjas korban van, de ha Rómát, vagy Athént vesszük alapul, akkor még nagyon fiatal a mi városunk – mondta a polgármester, aki meghatározónak nevezte a település fejlődési folyamatában a bányászatot, valamint szimbolikusnak vélte az Óváros és Újváros közötti különbséget. Schmidt Csaba a régi és az új tanácssterem összehasonlításával szemléltette a változást és fejlődést, megfogalmazása szerint a régi ablaktalan teremben elzártan hozták meg döntéseiket az akkori vezetők, de most egy nyitott, átlátható helyen, mindenkit bevonva születnek döntések, amelyekben mindenki részt vehet.

Dr. B. Stenge Csaba a levéltár igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd dr. Germuska Pál történész *Iparosodás és újraiparosodás – Tatabánya gazdasága és társadalma a 20. század második felében* című előadásában arról beszélt, hogy a város a jelzett időszakban hatalmi, megyeszékhelyi előnyéből funkcionális előnyt kovácsolt. Súlyos és nem kellően előkészített váltás történt a bányászat megszüntetése körül, de rövidesen a megyeszékhelyi előnyökhöz gazdasági-piacgazdasági tényezők adódtak hozzá. Nem utolsósorban a kedvező földrajzi fekvés miatt új ipari üzemek telepedtek meg a városban. Zöldmezős beruházásokkal, döntően új iparágakat honosítottak meg Tatabányán. Sikeres volt az ipari szerkezetváltás: Tatabánya nemcsak „túlélte” a rendszerváltást, de stabil térségi szerepkört vívott ki magának.

Dr. Simonik Péter főiskolai docens, azokról a szociálpolitikai törekvésekről számolt be a hallgatóságnak, amelyek a községyesítés időszakában voltak jellemzőek Tatabányán. Ekkoriban tették le az állami szociálpolitika alapjait. Az „érdemes szegények” támogatására a társadalmi erőforrások bevonásával biztosították az alapvető létfenntartási eszközöket. Nem stigmatizáló, hanem integráló törekvések jellemezték a helyi szociálpolitikát az 1940-es évek végén. Előadás hangzott el a MÁK Rt. újjászervezéséről, valamint a gyárban dolgozó nők helyzetéről a szocialista korszakban. Macher Péter a fiatalabb helytörténész generáció tagja a MÁK Rt. 1945-48 közötti korszakát elemezve rámutatott: a MÁK RT. viszonylag hamar talpra állt a háború után, de a több lépcsőben végrehajtott államosítás arról tanúskodik, hogy a kérdést nem gondolták végig. Hiányzott az egységes koncepció, ami az újjáépülő magyar gazdaságnak is károkat okozott.

Sztahó Eszter a helyi levéltár munkatársa érdekes jelenségről szólt. Ő a nők tatabányai foglalkoztatásának szocialista viszonyok közötti összefüggéseit mutatta be a konferencia hallgatóságának. Olykor szellemesen fűszerezte tényszerű előadását, például annak bemutatásával, milyen nehezen is ment akkoriban a bányász- és munkás feleségek társadalmi szerepvállalása, a Tatabányán letelepített könnyűipari üzemekben végzett cseppet sem könnyű munka.

Dr. Tóth Eszter Zsófia történész a szovjet mintát követő szathanovista mozgalom tatabányai emlékezetét egy interjú segítségével mutatta be. Kár, hogy technikai okok miatt nem volt hallható az interjú, de így is képet alkothattunk nemcsak a helyi széncsatákról, hanem az „ötvenes évek” - években a munkaversenyek termelési normáit nagymértékben túlteljesítő üzemi dolgozók „példájáról.”

Gyüszí László nyugalmazott középiskolai tanár *Tatabánya az 1956-os forradalom* idején saját élményeit és levéltári kutatásainak eredményeit osztotta meg hallgatóságával. Kötete 2. bővített kiadásának (2011) legfontosabb megállapításait összegezte. „Az ítéletek bizonyító példák arra, hogy a szovjet hadsereg segítségével hatalomra került magyar Forradalmi Munkáspárt kormány és a Magyar Szocialista Munkáspárt akarata szerint a bíróság a »proletárdiktatúra elnyomó funkcióját« a legnagyobb szigorral alkalmazta a munkássággal szemben.”

P. Tóth Enikő művészettörténész Görgényi István tatabányai festő (1917-1973) művészeti hagyatékának főként a forradalom leverése után titokban, saját emlékei alapján festett több száz képének sorsáról, művészi értékéről tartott előadást. Szerinte: *Mély tónusú, szenvedélyes megfogalmazású festményeit felfoghatjuk akár a romantika, a nemzeti realizmus folytatásaként is. Ha előképeket kívánunk még kiemelni, elsősorban Munkácsy, Goya, némely portréját tekintve Rembrandt neve említendő*” – mondta P. Tóth Enikő művészettörténész. A tanácskozás a *Nyitott Levéltárak 2012* programsorozat keretében valósult meg.

Dr. Horváth Géza (JAMK Tatabánya)

A fénykép forrása: www.tatabanya.hu

Kedves Olvasók!

Októberi számunk Klikk(el)IT rovatában a már megszokott jótanácsok, új és kipróbálható szoftverek, s az IT világ érdekes hírei mellett megjelenik Pohner Lászlóné Szlatárovics Mónika a Google adatkezelési gyakorlatáról írott cikke, melyhez illeszkedve készítettem egy havi Google-hírválogatást is.

Hasznos olvasgatást, böngészést kívánok!

Vitéz Veronika, rovatgazda

A Google személyes adatainkat kezelő gyakorlata Változások, amelyek érzékenyen érintenek bennünket

Fél éve lépett életbe a Google új adatvédelmi szabályozása. (A júniusi, máig legutolsó változat egy terméknévvel egészíti ki a márciusi felsorolást, vagyis az önálló adatvédelmi szabályzattal rendelkező Google szolgáltatások száma így 4 lett.)

Amikor először került szóba a fenti cím előadási lehetőségként, eleinte úgy gondoltam, nem lenne igazán szerencsés választás több okból sem. Ahogy elkezdtem tágabb értelemben foglalkozni az adatvédelemmel, adatkezeléssel, rájöttem, hogy nem pusztán izgalmas, hanem kimeríthetetlen is, vagyis csak abbahagyni lehet a tények mögött rejlő összefüggések kutatását, befejezni nem.

Megkísérlem a közel háromnegyed órás előadásomat egy emlékeztető cikkben összefoglalni.

Mi is történt tulajdonképpen a Google, és mi a felhasználó értelmezésében?

Ez év március 1-jével a kereső egységesítette az adatvédelmi irányelveit, és egyúttal összesítette az egyes felhasználókra vonatkozó minden információját és mindezeket fel is használja a különféle szolgáltatásainál. A Google ezeket a változásokat igyekezett vonzónak feltüntetni, pozitív

jelzőkkel ellátni (egységesen egyszerű és ösztönző élmény, átláthatóbb, rövidebb stb.) A felhasználók közül azonban sokan sérelmezték a változásnak azt a részét, amely tulajdonképpen nem is új keletű: az adatok összekapcsolását. Az Európai Unió részéről pedig jelzés érkezett, hogy adatvédelmi szempontból aggályos a tervezett változtatás, de ez sem tudta késleltetni az új szabályzat életbe lépését. A Google bevezette őket és áll a vizsgálatok elébe. A cikkem megírásáig még nem zárult le az ügy.

Mit vall az adatvédelemről a Google?

Adatvédelmi szempontból a következőket emeli ki szabályzatában a keresőóriás:

Az átláthatóságot, vagyis felhasználóként legyünk tisztában, milyen adatokat gyűjtenek rólunk.

A választhatóságot, tehát van döntési lehetőségünk, hogy erre az adatgyűjtésre engedélyt adunk-e vagy sem.

E két tényezőt tartja a legfontosabbnak a Google, melyek teljesülése esetén lehet bizalma a felhasználónak a termékek iránt. Valóban létfontosságú a bizalom elnyerése és megtartása nemcsak a Google-nak, hanem az Apple és a Microsoft számára is a piacokon való megmaradásban, a piac újrafelosztásában. Lényegében ez a három ismert technológiai óriás uralja döntően a piacot. Ezen cégek termékeiről, fejlesztési stratégiájáról, erősségeiről érdekes

cikk olvasható a PC World 2012. szeptemberi számában illetve itt: <http://pcworld.hu/haromkepernyos-csata-apple-vs-google-vs-microsoft-20120824.html>. Többek között azt is megtudhatjuk, miért olyan fontosak az adataink a Google-nak. Mielőtt erre rátérnék, nézzük meg közelebbről, mivel is foglalkozik ez a cég.

A Google különféle projecteket folytat, felvásárol sikeres szolgáltatásokat és fejlesztőket, a keresője zseniálisan kidolgozott rangsorolási algoritmusával nyert dominanciát a keresők piacán. Erőssége a webes szolgáltatás, ezen belül is a keresés és a reklám.

Olyan nincs, hogy egy terméket ingyen kaptunk, s ha egy szolgáltatásért nem kell fizetni, az azt jelenti, hogy valójában mi magunk vagyunk az árucikk- szól az ősi marketinges bölcsesség. Ez alól a Google sem kivétel. Alapos megismerésünk komoly pénzt hoz a Google konyhájára a személyre szabott reklámok segítségével. Minden kattintásunk pénzt jelent, nagyjából 30 milliárd dollárt évente. Az egész birodalom ezekre a kattintásokra épül, nem csoda hát, hogy a cég mindent megtesz, hogy megismerje felhasználóit. Például „olvassa” a gmailes leveleinket, persze csak kulcsszavakat keres az algoritmus, hogy leveleink mellett megjelenő, a mi érdeklődési körünknek megfelelő reklámokra kattintsunk. De figyeli a kereséseinket is, azt, hogy milyen oldalakat és videókat néztünk, és még akkor is adatokat gyűjt rólunk a sütifájlok segítségével, ha éppen nem jelentkeztünk be a gmailes fiókunkba. Ennek az ismeretnek a fényében már realisabban látjuk a háttérben zajló folyamatokat.

Az egységesítéssel a Google adatgyűjtésének hatékonysága megsokszorozódik, sokkal hangsúlyosabb az a veszély, hogy a cég esetleg túl sokat tud a felhasználókról vagy olyan személyes információkat tud meg róla, amiket az titokban szeretne tartani.

Nekem személy szerint nem az az igazán zavaró, hogy a reklámjuk személyre szabott, ha ezt megengedem, mert néha tényleg jól jön egy-egy ötlet, akár a reklámokból is. Az aggasztó az, hogy nem tudom, mihez kezdenek a sokféle összegyűjtött adatommal, kik gyűjtik, kik dolgozzák fel, milyen adatvédelmi törvények vonatkoznak rájuk. A

Google leszögezte, hogy nem adja el adatainkat, harmadik félnek nem szolgáltatja ki, leszámítva az extrém eseteket, de ezekre semmiféle rálátásunk nincsen. Az egyes adataimat törölhetem ugyan, de az eltelt néhány hónap alatt már archiválásra is kerülhettek és nem tudom, meddig őrzik meg a „dossziém” tartalmát. Nem garantált az adataim tárolásának biztonsága sem, hiszen nincs olyan rendszer, amit nem lehet feltörni. Végül, de nem utolsó sorban zavar, hogy a találatokat helyettem szűkíti a rendszer a megfigyeléssel, és nem a kérésemre. Ezzel a találatok számát teljesen szükségtelenül csökkenti le. Nem csoda tehát, hogy sokunkat kellemetlenül érinti az eddig ismeretett változások sora.

Milyen adatokat gyűjt a keresőóriás?

A teljesség igénye nélkül: naptárbejegyzések, a felhasználó fizikai koordinátái, névjegyek, Gmail chat, blogbejegyzéseink, eszköz-és naplódokumentumok (keresési lekérdezések, telefonszámok, hívások időpontja. A sor kiegészíthető az adatvédelmi szabályzat alapján.) Ezen adatok egy részéről tudjuk, hogy hol, hogyan törölhetjük. Törlés után legalább számunkra elérhetetlenek. Vajon a Google számára is??

Milyen adatvédelmi eszközöket kínál nekünk a Google?

Google Takeout az Adatfelszabadítási fronttól, inkognitómódban való böngészés a Chrome-ban vagy privát böngészés a Firefoxban, egyes esetekben fontos a titkosított keresés (https) használata, internetes előzmények törlése, hirdetési beállítások kezelője, nem listázott és privát videók a YouTube-on, tartózkodási hely kezelése a google maps-ben. Ezzel kapcsolatban érdekes tapasztalat volt épp' az előadásom alatt, hogy az irányítószám segítségével egy fals tartózkodási helyet adtam meg előzőleg, de a Google valahogy mégis úgy döntött, hogy Tatabányán vagyok. Kicsit zavaró az is, hogy van olyan könyveladással foglalkozó weblap, amelyik minden keresésnél tudni akarja a tartózkodási helyemet.

A legfontosabb adatvédelmi tényezőről...

Nem titok.... A legfontosabb adatvédelmi tényező én magam vagyok! Sokszor pillanatnyi lelkiállapotunknak engedve döntünk adataink sorsáról. Időnként elbizonytalanodunk és talán fontos személyes adatainkat megadjuk

az adathalászok levelére válaszolva. Esetleg segítő szándékkal továbbküldünk e-maileket ismerőseinknek, benne sok-sok privát e-mail címmel, vagy nyilvánvaló hoaxokkal örvendeztetjük meg barátainkat-hátha ez most igaz, adunk meg adatokat közösségi oldalakon a kíváncsiság jegyében (pl: „*Ha kíváncsi vagy, mit mondott rólad XY, telepítsd az alkalmazást...*” és innentől a címlistád segítségével az alkalmazás üzenetekkel árasztja el ismerőseidet). Hallottunk már közösségi oldalon feltett fotóknak és egyéb információknak köszönhetően nyaralás alatt kirabolt lakásról... és a sor tetszőlegesen folytatható. Hiába állnak rendelkezésünkre a legkorszerűbb adatvédelmi eszközök is, ha egyébként túlságosan közlékenyek vagyunk egyes weboldalak használatakor.

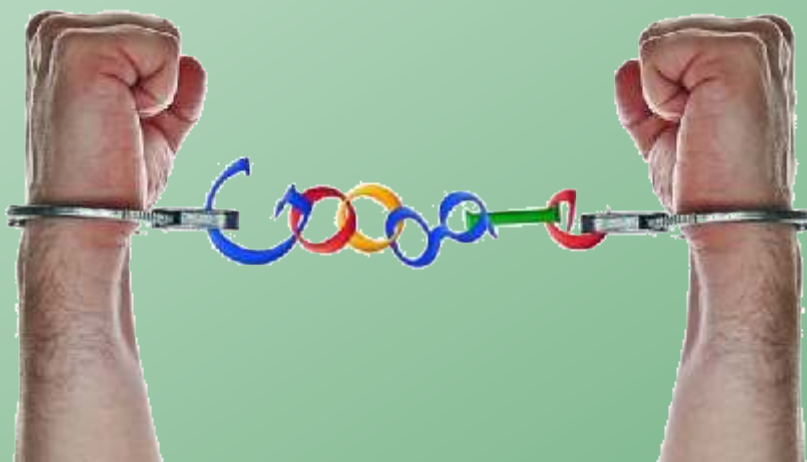
Legyünk óvatosak adatainkat és mások adatait illetően!

Az előadásra készülve érdekes vitát olvastam egy magyar, unix-os szakemberek által látogatott honlapon. A vita alapját egyikük gmailes fiókjának elérhetetlensége adta. A fiók-

ban hivatalos levelek is voltak, melyek immár fontosakká váltak. A vita kapcsán a hozzászólók pontosan idézték a Google megfelelő Általános Szerződési Feltételei közül a szerintük oda illőt. Sokféle tanulságot levonhat, aki elolvasa a fórumot és az ÁSZF-t, ajánlom mindenkinek, nagyon tanulságos. Itt található: <http://hup.hu/node/78276>

Végezetül nézzünk egy kicsit a jövőbe! Azt nem tudjuk, mit hoz majd a közeljövő az adatvédelem szempontjából. Az Európai Unió tervezi, hogy 2013-tól az uniós állampolgároknak joguk lesz ellenőrizni online adataik felhasználását. A vállalatoknak az adatgyűjtést megelőzően engedélyt kellene kérniük a felhasználótól. A felhasználót tájékoztatnák, mi történik majd az adataival és miként törölheti őket az adott vállalat rendszeréből. Emellett felmerülhet egy lejáratí dátum bevezetése, mely után az információk nem használhatók fel. Hogy ebből mi és mikor valósítható meg, nem tudhatjuk. Addig is, míg eldől, vigyázzunk adatainkra!

Pohner Lászlóné (Városi Könyvtár Tatabánya)

Google-válogatás

A Google és Franciaország egymást fenyegetik
Ha a keresőcégeknek fizetni kell a tartalomért, a Google kizárja a francia médiát.

Dátum: 2012. 10. 22.

A Google-vezér kincstári optimizmusa

Csökcent a Google bevétele, a cégnek nem sikerült megfelelni a Wall Street elvárásainak, a vezérigazgató mégis derűlátóan nyilatkozott.

Dátum: 2012. 10. 19.

Október 29-én jönnek az új Google Nexus eszközök!
Kevesebb, mint egy héttel az Apple iPad Mini rendezvénye után a Google is bemutatja újdonságait.

Dátum: 2012. 10. 18.

A Google bemutatta eddig titkosan kezelt adatközpontjait

Egyfajta kommunikációs nyitást jelent, hogy a mindeddig igen bizalmasan kezelt centrumokról legalább bemutatók érhetőek el.

Dátum: 2012. 10. 17.

Még jobb lesz a kereső a Gmailben

A Google folytatja a levelezőprogram gyorsabb, praktikusabb keresőfunkciójának tesztelését.

Dátum: 2012. 10. 16.

Térdre kényszerült a Google Chrome

A Google által szervezett nemzetközi hackerversenyen egy fiatal hacker 60 ezer dollár jutalmat kapott, amiért felfedezett és kihasznált egy súlyos sebezhetőséget a Chrome böngésző esetében.

Dátum: 2012. 10. 16.

A Google többet ér, mint a Microsoft

Tőzsdei kapitalizáció alapján továbbra is Apple áll az élen. Az IT-cégeket figyelve azonban a második helyen immár az 1998-ban indult keresőcéget találjuk.

Dátum: 2012. 10. 02.

+1 Doodle

A Moby Dick első kiadásának 161. évfordulójára

Dátum: 2012. 10. 18.

Hogyan ellenőrizzük a megosztott fájlok használatát?

A Prot-On segítségével követhetőek és megvédhetőek a megosztott fájlok.

Dátum: 2012. 10. 24.

Adobe Muse

Egy weblap tervezésébe kezdtünk, ám a kódolással nem akarunk bajlódni? Ha a kérdésre igen a válasz, akkor érdemes megismerkedni az Adobe új webszerkesztőjével.

Dátum: 2012. 10. 21.

Internet Hungary 2012: közös útkeresés a szép, új, digitális világban

Ma zárul az infokommunikációs ipar egyik legjelentősebb hazai találkozója, az Internet Hungary 2012 konferencia. Az október 16-17-én megrendezett esemény középpontjában ezúttal az ágazat "veszedelmes viszonyai" állnak.

Dátum: 2012. 10. 17.

Elkészült az Office 2013

Az irodai csomag új kiadásának kiskereskedelmi forgalmazása 2013 első negyedévében kezdődik. Állítólag lesz iOS- és Android-app is.

Dátum: 2012. 10. 12.

Veszélyes a Firefox 16, visszavonta a Mozilla

Túl korán adták ki a böngészőt, egy méretes biztonsági hiba benne maradt.

Dátum: 2012. 10. 11.

Nálunk is véget ér a Windows XP királysága

A több mint egy évtizede megjelent operációs rendszer hamarosan a második helyre szorulhat vissza Magyarországon.

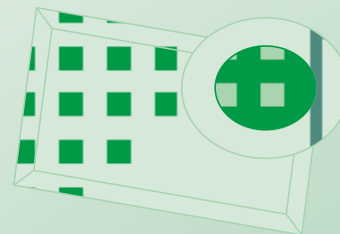
Dátum: 2012. 10. 10.

Tanfolyamok, pályázatok, friss információk

Rovatvezető: Világi Orsolya

34/513-674 vilagi.orsolya@jamk.hu

Tanfolyamok

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára elindítja az Internetes információs rendszerek 60 órás akkreditált tanfolyamát.

A továbbképzés időpontja:

2012. november 28. – 2012. december 19.

Helyszín: Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, Kenézy Élettudományi Könyvtár oktatóterme (I. emelet) Debrecen, Egyetem tér 1.

Részvételi díj: 90.000,- Ft

A tanfolyamról bővebb információ és a jelentkezési lap a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárának honlapján található:

Jelentkezni a honlapon található jelentkezési lap kitöltésével lehet 2012. november 07-ig.

A tanfolyamon való részvételét a kinyomtatott és postán elküldött jelentkezés lap véglegesíti, ennek beérkezési határideje: 2012. november 14.

Levél cím: Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, 4010 Debrecen, Pf. 39.

További információ: Legeza Boglárka,

e-mail: blegezalib.unideb.hu, telefon: 52/518-600/62119

Pályázatok

NKA Közgyűjtemények Kollégiuma
- pályázati felhívás

Téma:

A Közgyűjtemények Kollégiuma nyílt pályázatot hirdet külföldön található magyar művelődés- és tudománytörténet szempontjából jelentős hagyatékok és gyűjtemények megszerzésére, hazaszállítására és elhelyezésére.

Pályázók köre: Könyvtár – ODR-könyvtárak

Levélár – köz és nyilvános magánlevéltárak

Múzeum – országos múzeumok, országos szakmúzeumok, megyei múzeumok

Pályázati cél megvalósításának ideje:

2012. szeptember 30. – 2013. december 31. közötti időszak

Nevezési díj mértéke: 5000 Ft/pályázat

Tervezett keretösszeg: 24.312.000 forint

Kötelező saját forrás mértéke: A pályázó részére kötelező saját forrást a kollégium nem ír elő.

Altéma kódszáma: 3558

Benyújtási határidő: 2012. november 8-án, éjfélig

Megjelentetés dátuma: 2012. október 8.

Bővebben:

Kulturális intézmények részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában / TÁMOP-3.2.13-12/1

A pályázat célja: A kulturális intézmények szélesebb körben kapcsolódjanak be a formális oktatásba és szerepük erősödjön meg a kulturális tudás átadásában.

A pályázat kiírója: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2012. 11. 30

A pályázók köre:

- muzeális intézmények
- közművelődési intézmények, közművelődési civil szervezetek
- könyvtárak
- magyarországi levéltárak stb.

További információ:

Friss információk

A Magyar Közlöny 2012. évi 140. számában megjelent a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról szóló 2012. évi CLII. törvény.

Az Országgyűlés 2012. október 8-án elfogadta a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról szóló T/8165. sz. törvényjavaslatot.

Bemutatták a PTE Egyetemi Könyvtár Pécsi Egyetem-történeti Gyűjteménye Képadatbázisát (eKÉPEK), amelyet a Történeti Gyűjtemények Osztálya munkatársai készítettek el (Csóka-Jaksa Helga, Dezső Krisztina, Jusztinger Antalné, Schmelcz-Pohánka Éva). Az adatbázis akadálymentesített és hosszú rekordjai vakok és gyengén látók számára is tartalmaznak leírásokat az egyes fényképekről.

A képgyűjtemény magában foglalja a Pécsi Tudományegyetem és jogelőd intézményeinek archív, adattári és digitális fotódokumentumait, így rektorok, dékánok, professzorok, tanárok, diákok portréi mellett, az egyetem fontosabb rendezvényein, tanévnyitói, diplomaosztói, kirándulásokon és egyéb összejövetelein készült képek, valamint az egyes korszakok egyetemi épületeinek fotói is megtalálhatók a gyűjteményben

Az adatbázis a www.lib.pte.hu honlapon a Katalógusok között található meg (eKÉPEK).

Itt az adatbázis fotókkal együtt használható. A képgyűjtemény leírásai a közös CORVINA-katalógusban is megtalálhatók (itt képek nélkül).

A cím és tárgyszó mezőben személyekre, épületekre (utca-névvel) és eseményekre lehet keresni. Amennyiben az eddig bekerült összes képet (1084 rekord) megtekinténk, akkor a Képtípusoknál a fényképeket kell választani, majd megnyomni a keres gombot.

XII. Győri Könyvszalon: november 9-11.

Programfüzet:

A 21. század könyvtára - Új kihívások, módszerek, lehetőségek - című konferencia

Időpont: 2012. november 26. (hétfő)

Helyszín: Balatoni Regionális Történelmi Kutatóintézet és Könyvtár, Előadóterem (Siófok, Fő tér 2.)

Program:

9³⁰ - 9⁴⁰ Megnyitó dr. Balázs Árpád polgármester, Siófok

9⁴⁰ - 10⁰⁰ Ajánljuk magunkat: multifunkciós könyvtárak a használók szolgálatában – dr. habil. Kiszl Péter intézetigazgató és tanszékvezető, egyetemi docens (ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet, Budapest)

10⁰⁰ - 10²⁰: A 21. század könyvtáráépülete – egy könyvtártervezés története – Kokas László, belsőépítész, tervező művész (Kokas Stúdió, Budapest)

10⁴⁰ - 11⁰⁰ Bibliopláza? Kocsmakönyvtár? Strandkönyvtár? - víziók a jövő könyvtáráról – Vörös Ildikó, informatikus könyvtáros (BRTK Könyvtár, Siófok)

11⁰⁰ - 11²⁰ Ha nem könyv, akkor mi? Technológiai megoldások a jövő könyvtárában – Takács Dániel könyvtáros (Ügyvédi Kamara Könyvtára, Budapest):

11²⁰ - 11³⁰ Zárszó – dr. Kovács Emőke, igazgató (BRTK Könyvtár, Siófok)

A nap zárásaként 18⁰⁰ órától a BRTK Könyvtár előadótermében a *Világjobbítók* című magyar filmet vetítjük!

Egész napos program: nyílt nap, könyvtárlátogatás

Rendezvények

Rovatvezető: Világi Orsolya

34/513-674 vilagi.orsolya@jamk.hu

József Attila Megyei Könyvtár - Tatabánya

2012. november 10-én (szombaton), 17³⁰ órára várjuk szeretettel egy rendhagyó szombat estére, melyen "Bereményi Géza röviden elmeséli hosszú életét".

Helischer József Városi Könyvtár - Esztergom

Meghívó

A Helischer József Városi Könyvtár
(Esztergom, Bánomi út 8., Dobó Gimnázium)
szeretettel hívja-várja Önt
2012. november 12-én, hétfőn 17 órakor

Vendégünk:

Monspart Sarolta

tájfutó világ bajnok

Beszélgetőpartnere:
Bánhid Vajk tanár

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!
További programjainkról honlapunkon tájékozódhat:
vkesztergom.hu

Móricz Zsigmond Városi Könyvtár - Tata

KÖNYVES SZERDA

a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár olvasótermében.

Vendégünk:

BUNYEVÁ CZ ZSUZSA,

aki

a „Szent Grál keresése” című könyvét mutatja be.

2012. november **7**-én, szerdán,

17 órakor.

Az előadás végén dedikálásra is sor kerül.

A belépés díjtalan, mindenkit szeretettel várunk!

„Egy csészényi hang”

Versek közelről –

Balla Zsófia és Báthori Csaba

író, író

előadása az irodalom gyöngyszemeiről,

2012. november 13-án, 15 órakor

a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár szervezésében.

Helyszín:

a Várkányar Kávézó.

Közreműködnek:

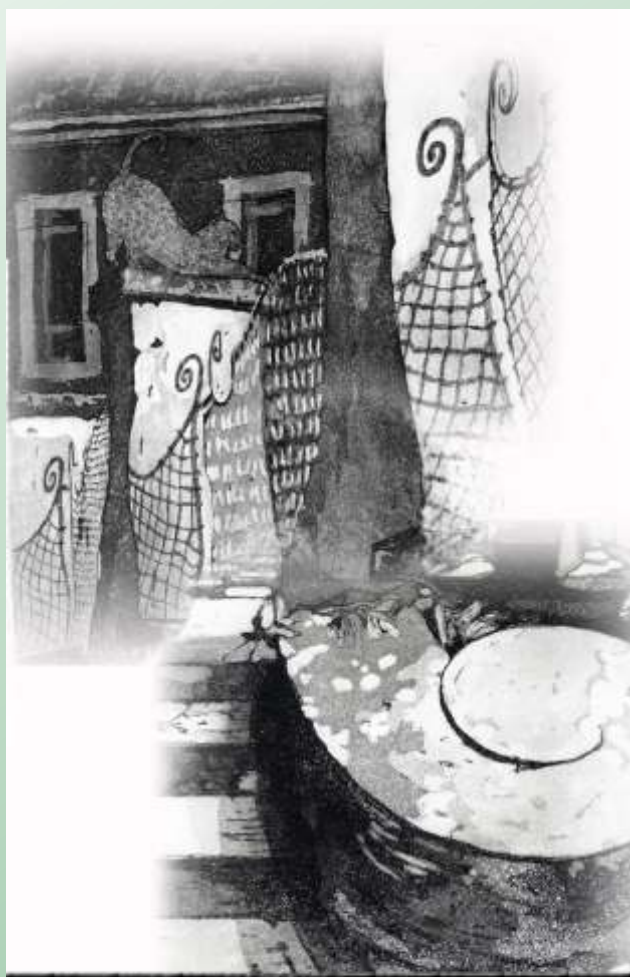
a Menner Bernát Zeneiskola növendékei.

Városi Könyvtár - Tatabánya

Meghívó

*A Tatabányai Városi Könyvtár szeretettel vár
mindenkit*

2012. november 16-án, pénteken 17 órára

Cserni Péterné és Kapa Melinda

művésztanárok

alkotásait bemutató kiállítás megnyitójára

A kiállítást megnyitja:

P. Tóth Enikő

művészettörténész

Közreműködnek:

a tatabányai Erkel Ferenc Zeneiskola

növendékei:

Törköly Petra, Szendőfi Anna Sára, Fiskál

Csenge,

Borbély Zsuzsa, Nagy Benedek, Kovács Ádám,

Laub Bálint

Helyszín:

Városi Könyvtár Központi Könyvtára

Tatabánya, Népház u. 5.

Jászai Mari Színház, Népház épülete

A József Attila Megyei Könyvtár muzeális gyűjteménye

A helyismereti gyűjteményen belül külön állományrészként kezeljük a muzeális gyűjteményt, amely több mint 1200 dokumentumot foglal magába.

E speciális állományrész kialakítására 1978-ban került sor. A könyvtári állomány egészéből és a helyismereti gyűjteményből kiválogattuk a muzeális jellegű könyveket.

A muzeális gyűjteményben található könyvek, metszetek, autográfák (kéziratok) jelentős része helyismereti vonatkozású. A *helyi szerző, helyi tartalmú munka és a helyi nyomda* terméke „hármasszabály” szem előtt tartása mellett bekerültek azok a dokumentumok is, amelyekben helyi vonatkozású ex libris, bejegyzés (ajánlás, possessor stb.) található. Tartalmuk, kötődésük alapján régi és ritka könyvek, dokumentumok:

- első kiadások a muzeális időhatáron (az 1849 előtt megjelent műveken) túl is: pl. Jókai és Babits első kiadások és
- régi megyei színlapok a 19. század második feléből is itt találhatók.

Az állományrész speciális jellegén túl azért is figyelemre méltó, mert az 1952-ben alapított Megyei Könyvtár nem örökölt jelentős korábbi gyűjteményeket.

Az 1980-as évek elején sikerült megvásárolni a csépi Pálffy-család 3000 kötetes könyvtárát, melynek tulajdonosa különösen helytörténeti érdeklődésű személy volt. A könyvtár fő profilját a család- és egyháztörténeti anyag alkotja, főleg 19. századi kiadások. A magánkönyvtár egyébként is értékes darabjaiból az a 300 kötetnyi muzeális állományrész emelkedő ki, amelynek alapján a régi, köznemesi könyvtár típusa rekonstruálható. Ebben az összefüggésben megemlítendő az a 150 kötetnyi anyag is, amely – az ex librisek tanúsága szerint – Siegler Antal által 1840-ben alapított komáromi (ma Komarno) kölcsönkönyvtár része volt.

A jelentős történeti értéket képviselő -, ám rossz fizikai állapotú dokumentumok közül 1996 óta a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával és az OSZK Soros Könyvrestaurátor kft. segítségével több mint 130 dokumentumot sikerült teljes mértékben restauráltatni, állagát megóvni. Folyamatosan pályázunk minden évben erre a célra. Hosszabb távon, lehetőségeink függvényében tervezzük muzeális állományrészünk digitalizálását, ami széleskörű és azonnali hozzáférést tesz majd lehetővé a világháló segítségével.

Integrált katalógusunkból, on-line adatbázisunkból visszakereshetők e dokumentumaink részletes leírásai, az egyes dokumentumok muzeális jellemzői is.

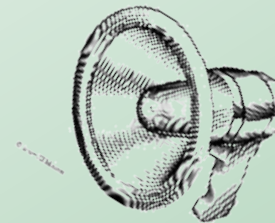
Előzetes időpont egyeztetés után, olvasójegy ellenében helyben használhatóak.

Kiállításunkkal szeretnénk bemutatni értékes gyűjteményünk néhány darabját.

Feketsné Kisvarga Anita (JAMK Tatabánya)

Hírünk az országban

- válogatás -

Rovatvezető: dr. Horváth Géza
34/513-677 dr.horvath.geza@jamk.hu

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

1. Sikeres szomszédolás. Komárom-Esztergom megye = Magyar Hírlap, okt. 8. p. 9.
- Szomszédolás rendezvénysorozat első állomása Tatán volt, ahol a házigazda megye Győr-Moson-Sopront és Fejér megyét látta vendégül.

ESZTERGOM

2. Új választást sürget az MSZP Esztergomban = Népszava, okt. 5. p. 3.
- Esztergom város a szocialisták szerint csődbe ment.
3. Fizetésektelen Esztergom = HVG, okt. 13. p. 77.
- Csődközeli helyzetben van a város.

KOMÁROM

4. Sidi Péter két aranyból tart az Iráni GP-n. Sportlövészet. Ill. [Hír] = Magyar Hírlap, okt. 24. p. 15.
- Sidi Péter az Iráni Grand Prix-n két aranyéremnél tart.

TATABÁNYA

5. Petrik József, Simon József: Ez az igazi Tatabánya! = Nemzeti Sport, okt. 11. p. 10.
- Grundfos-Tatabánya, kézilabda NBI, férfiak.
6. Kitüntetések augusztus 20. = Könyvtári Levelező/Lap, 9. sz. p. 21.
- Könyvtárszakmai díjazottak listája. Szinnyei József-díjat kapott Takács Anna, a József Attila Megyei Könyvtár munkatársa.
7. Reichert Gábor: Ellenséges szövegek. Kemény István: Az ellenség művészete, Család, gyerek, autó = Új forrás, 8. sz. p. 14-17.
- Reichert Gábor Tatabányán élő kritikus.
8. Nagy-Kálózy Eszter, Takács Z. József: „A hitem megmaradt, az önbizalmam csökkent”. Ill. = Családi Lap, 10. sz. 28-30.
- Riport Nagy-Kálózy Eszterrel munkájáról, családjáról, élettrajzi adatokkal.

KeMLIB a TékaTéma online utóda
Felelős szerkesztő Világi Orsolya

Rovatvezetők: Erősné Suller Ildikó, Feketsné Kisvarga Anita,
dr. Horváth Géza, Kissné Anda Klára, Sutáné Csulik Andrea, Vitéz Veronika
Design, műszaki szerkesztés: Világi Orsolya, Török Csaba

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár,
Tatabánya, Fő tér 2.
Felelős kiadó dr. Voit Pál igazgató
ISSN 2062-5782